

นโยบายและแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก
เทศบาลตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ระยะเวลา : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

วันที่ออกแผนงาน : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

จัดทำแผนงานโดย : สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและดำเนินการป้องกันแก้ไขภาวะมลพิษเขตพื้นที่ท้องถิ่นตนเอง อย่างไรก็ตามการขยายตัวของชุมชนอย่างรวดเร็วทั้งในเชิงจำนวนและขนาดของเมืองส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้พื้นที่ชุมชนมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศในอัตราที่สูงตามความเจริญของชุมชนไปด้วย

เนื่องจากการใช้พลังงาน การเกิดขยะมูลฝอย การลดลงของพื้นที่สีเขียว ก๊าซเรือนกระจกเป็นเหตุสำคัญของการเกิดภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีส่วนช่วยบรรเทาปัญหาภาวะโลกร้อนผ่านการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรมภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในท้องถิ่นลงซึ่งการจัดทำคาร์บอน ฟุตพริ้นท์ขององค์กร (Carbon Footprint for Organization : CFO) เป็นวิธีการประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยจากกิจกรรมทั้งหมดขององค์กร และคำนวณออกมาในรูปคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าและนำไปสู่การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เทศบาลตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จึงได้จัดทำนโยบายและแผนงานการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกในท้องถิ่น เพื่อมุ่งสู่การเป็นชุมชนลดคาร์บอนและสนับสนุนตลาด คาร์บอนภาคสมัครใจของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริการ และพนักงานเทศบาลเข้าใจแนวคิดคาร์บอนภาคสมัครใจขององค์กร สามารถคำนวณขนาดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร สามารถคำนวณขนาดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรของตนได้ ตลอดจนพัฒนาแนวทางการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่นเพื่อนำร่องให้กับท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ต่อไป

นโยบายและแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก เทศบาลตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

เทศบาลตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย นำโดยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในองค์กร ได้มีนโยบายที่จะเริ่มบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก โดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร กล่าวคือ เป็นวิธีการประเมินประมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยจากกิจกรรมขององค์กร และการคำนวณออกมาในรูปแบบคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ทั้งนี้ เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกได้อย่างต่อเนื่อง และมีทิศทาง ซึ่งเบื้องต้นได้กำหนดนโยบายแนวการส่งเสริมกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า
๒. กิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนพลังงานทดแทน พลังงานหมุนเวียนและพลังงานสะอาด
๓. กิจกรรมการจัดการขยะและของเสีย
๔. ส่งเสริมการสร้างความรู้และความเข้าใจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่พนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญด้วยการจัดฝึกอบรม การแบ่งปันความรู้ หรือการจัดกิจกรรมรณรงค์ การเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ มีดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และได้รับผลกระทบน้อยที่สุด
๕. กิจกรรมการเพิ่มพื้นที่การดูดซับก๊าซเรือนกระจก
๖. สนับสนุนกิจกรรมการเกษตรที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
๗. ขอความร่วมมือกิจกรรมในภาคอุตสาหกรรม
๘. เปิดเผยข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากสภาวะเรือนกระจก

เป้าหมายภายใน ๕ ปี (๒๕๖๔ - ๒๕๖๘)

๑. มีกิจกรรมที่สามารถลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ได้อย่างน้อย ๑๐๐ ตันต่อปี
๒. สมัครเข้าร่วมโครงการ “การส่งเสริมการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร คือ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาจากกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร เช่น การเผาไหม้ของเชื้อเพลิง การใช้ไฟฟ้า การจัดการของเสีย และการขนส่ง วัสดุออกมาในรูปแบบคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า โดยพิจารณาจาก ๓ ส่วนหลัก แบ่งเป็น SCOPE ดังนี้

SCOPE I: การคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ทางตรง (Direct Emissions) จากกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรโดยตรง เช่น การเผาไหม้ของเครื่องจักร การใช้พาหนะขององค์กร (ที่องค์กรเป็นเจ้าของ) การใช้สารเคมีในการบำบัดน้ำเสีย การรั่วซึม/รั่วไหล จากกระบวนการหรือกิจกรรม เป็นต้น

SCOPE II: การคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ทางอ้อมจากการใช้พลังงาน (Energy Indirect Emissions) ได้แก่ การซื้อพลังงานมาใช้ในองค์กร ได้แก่ พลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อน พลังงานไอน้ำ เป็นต้น

SCOPE III: การคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ทางอ้อมด้านอื่นๆ การเดินทางของพนักงานด้วยพาหนะที่ไม่ใช่ขององค์กร การเดินทางไปสัมมนานอกสถานที่ การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

แผนงาน/โครงการ ๑ : การใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด

มาตรการในการดำเนินโครงการ : ดำเนินการต่อเนื่อง

- กิจกรรมรณรงค์ หนวาวๆ โดยการเปิดแอร์เป็นช่วงเวลา คือ ๐๙.๓๐ - ๑๑.๓๐ น. และ ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. และเปิดที่อุณหภูมิต่ำ ๒๕ องศาเซลเซียส

ระยะเวลาในการดำเนินการ : ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๘

ชื่อโครงการ : เทศบาลตำบลศรีดอนชัยร่วมใจประหยัดพลังงาน

- วัตถุประสงค์ :
๑. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรเพื่อลดขนาดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในองค์กร
  ๒. เพื่อดำเนินกิจกรรมลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของเทศบาลตำบลศรีดอนชัย
  ๓. เพื่อประหยัดพลังงานและลดค่าใช้จ่ายของเทศบาลตำบลศรีดอนชัย

เป้าหมาย : ประเมินหน่วยไฟฟ้าลดลงร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของทุกปี

หน่วยที่ใช้วัด เป้าหมาย : kwh

- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔) เฉลี่ย kwh/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕) เฉลี่ย kwh/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๖ (ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖) เฉลี่ย kwh/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๗ (ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗) เฉลี่ย kwh/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๘ (ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘) เฉลี่ย kwh/เดือน

ผลลัพธ์ของ โครงการ (Output)

- เทศบาลตำบลศรีดอนชัย ประเมินหน่วยไฟฟ้าลดลงร้อยละ ๕ ทุกปี

ผลกระทบของ โครงการ (Impact)

- ไม่มี

แผนการดำเนินงาน

ที่	วิธีการ	ระยะเวลาการดำเนินงาน					ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ
		๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘		
๑	การใช้เครื่องปรับอากาศ อดีตไม่ได้มีมาตรการกำหนดการเปิดปิด เครื่องปรับอากาศ โดยส่วนใหญ่เปิด ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ปัจจุบันเครื่องปรับอากาศเปิดเป็นเวลา เปิดช่วงเช้า ๐๘.๓๐ - ๑๑.๓๐ น. ช่วงบ่าย ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐น. ทำให้ระยะเวลาการทำงาน เครื่องปรับอากาศลดลงวันละ ๑ ชั่วโมงครึ่ง	←				→	ทุกสำนัก/กอง	
๒	การปิดไฟ ปิดพัดลม ปิดหน้าจอคอม ฯ อดีตไม่มีการกำหนดการเปิด-ปิด ปัจจุบันให้ปิดในช่วงพักเที่ยง	←				→	ทุกสำนัก/กอง	
๓	การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอดีตไม่กำหนด ปัจจุบันให้ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าหลังใช้ ทุกครั้ง อย่าเสียบปลั๊กทิ้งไว้ หลังเลิกงานให้ถอดปลั๊กไฟฟ้าออกให้ หมด	←				→	ทุกสำนัก/กอง	

แผนงาน/โครงการ ๒ : คัดแยกขยะในชุมชน

มาตรการในการดำเนินโครงการ : ดำเนินการต่อเนื่อง

- จัดเก็บขยะอันตราย
- คัดแยกขยะแต่ละประเภท

ระยะเวลาในการดำเนินการ : ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๘

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ :

- ชุมชนมีการคัดแยกขยะแต่ละประเภท
- เก็บขยะอันตรายในชุมชนส่งต่อหน่วยกำจัดปลายทาง

ชื่อโครงการ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างกระบวนการลดขนาดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในองค์กรของตนเอง
๒. เพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย และนำกลับมาใช้ ใหม่
๓. เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่ม/ชุมชนในการบริหารจัดการขยะจากต้นทาง

เป้าหมาย

๑. ประชาชนในพื้นที่ตำบลศรีดอนชัยรู้จักและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง
๒. ลดปริมาณขยะที่นำไป เผา ฝังกลบ ได้อย่างน้อยร้อยละ ๑ ต่อปี

หน่วยที่ใช้วัด/เป้าหมาย

- ต้น
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔) เฉลี่ย ต้น/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕) เฉลี่ย ต้น/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๖ (ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖) เฉลี่ย ต้น/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๗ (ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗) เฉลี่ย ต้น/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๘ (ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘) เฉลี่ย ต้น/เดือน

ผลลัพธ์ของโครงการ (Output)

๑. องค์กรลดขนาดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในองค์กร
๒. ประชาชนได้รับความรู้และตระหนักในการคัดแยกขยะมูลฝอย ขยะอันตราย

ผลกระทบของโครงการ (Impact)

-

แผนการดำเนินงาน

ที่	วิธีการ	ระยะเวลาการดำเนินงาน					ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ
		๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘		
๑	จัดเก็บขยะอันตราย เดือนละ ๑ ครั้ง จำนวน ๑๘ หมู่บ้าน	←				→	สำนัก ปลัดเทศบาล	
๒	ให้ความรู้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอย จำนวน ๑๘ หมู่บ้าน	←				→	สำนัก ปลัดเทศบาล	

แผนงาน/โครงการ ๓ : ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะ

มาตรการในการดำเนินโครงการ : ดำเนินการต่อเนื่อง

- ให้ความรู้พนักงานในการขับรถ
- ซ่อมบำรุงยานพาหนะตามระยะเวลา
- จัดกิจกรรมคาร์ฟรีเดย์

ระยะเวลาในการดำเนินการ : ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๘

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ : เทศบาลตำบลศรีดอนชัย ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะ

ชื่อโครงการ : โครงการลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในองค์กร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ความรู้การลดใช้พลังงาน
๒. เพื่อสร้างความตระหนักการลดการใช้พลังงาน
๓. เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายองค์กร

เป้าหมาย

๑. ลดปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
๒. ค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

หน่วยที่ใช้วัด/เป้าหมาย

- ลิตร
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔) เฉลี่ย ลิตร/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕) เฉลี่ย ลิตร/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๖ (ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖) เฉลี่ย ลิตร/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๗ (ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗) เฉลี่ย ลิตร/เดือน
- ปริมาณการใช้ปี ๒๕๖๘ (ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘) เฉลี่ย ลิตร/เดือน

ผลลัพธ์ของโครงการ (Output)

๑. พนักงานเทศบาลได้รับความรู้การลดใช้พลังงาน
๒. พนักงานเทศบาลตระหนักการลดการใช้พลังงาน
๓. องค์กรลดค่าใช้จ่ายด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

ผลกระทบของ โครงการ (Impact)

-

แผนการดำเนินงาน

ที่	วิธีการ	ระยะเวลาการดำเนินงาน					ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ
		๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘		
๑	ให้ความรู้พนักงาน ในการขับรถ	←				→	สำนัก ปลัดเทศบาล	
๒	ซ่อมบำรุงยานพาหนะตามระยะเวลา	←				→	สำนัก ปลัดเทศบาล	
๓	กิจกรรม car free day	←				→	ทุกสำนัก / ทุกกอง	